

Tirgus apskats

2010. gada 26. aprīlis - 2. maijs

Pagājušā nedēļā bažas par Grieķijas valsts nespēju segt savas parādsaistības sasniedza nebijušus augstumus. Taču tirgos kritumu apturēja ziņas par palīdzības programmas Grieķijai īstenošanas plāniem, iespaidīgie uzņēmumu peļņas rezultāti un kopumā spēcīgie ekonomikas dati. Tomēr Eiropas un ASV akciju indeksi nedēļas beigās bija samazinājušies attiecīgi par 3% un 2,5%.

Nemiera sākums bija kredītreitinga aģentūras *Standard & Poors* paziņojums, ka Grieķijas obligāciju reitings ticis pazemināts par trim pakāpēm līdz BB+ (augsta riska jeb "junk" pakāpe). Portugāles ilgtermiņa reitings arī tika pazemināts par divām pakāpēm līdz A-

Šīs ziņas izraisīja panisku Grieķijas obligāciju pārdošanu. Vienu brīdi Grieķijas valsts 2 gadu obligāciju ienesīgums sasniedza 28%, bet 10 gadu obligāciju - 12,5%. Obligāciju ienesīgums pieauga arī citām valstīm ar lielu parādsaistību nastu (skatīt 1. attēlu). It kā ar to vēl nebūtu gana, *Standard & Poors* samazināja arī Spānijas ilgtermiņa kredītreitingu, kā rezultātā atkal palielinājās bažas, ka valstu parādu problēma ir „lipīga” un varētu izplatīties citās valstīs. Pārdošanas drudzī apvaldīja Eiropas Komisijas paziņojums, ka eirozonas dalībvalstis un SVF ir tuvu vienošanās panākšanai ar Grieķiju par vairāku gadu ilgu ārkārtas aizdevuma programmu. Eiropas valstu amatpersonas noliedza, ka Grieķijas parādsaistības varētu pārstrukturēt vai pārkārtot maksājumu grafiku, tādējādi novēršot vēl vienas tirgus dalībniekus satraucošas bažas. Visbeidzot Vācijas opozīcijas partija – sociāldemokrāti - deva zaļo gaismu ārkārtējai parlamentārā procedūrai, kas ļautu apstiprināt palīdzības pasākumus Grieķijai.

Eiropas dalībvalstu finanšu ministri svētdien apstiprināja EUR 110 miljardu apjomīgu stabilizēšanas pasākumu programmu, kuras nolūks ir novērst valsts defoltu. Lai saņemtu palīdzību aizdevumu veidā, Grieķijai ir jāievieš taupības pasākumi papildus jau iepriekš iekļautajiem. Ir paredzēts, ka pēc jauno taupības pasākumu īstenošanas Grieķijai ir jāsamazina fiskālā deficīta 2009. gadā izdrosies deficītu samazināt līdz mazāk par 3% 2013. gadā. Tiek prognozēts, ka Grieķijas valsts parāda līmeņa attiecība pret iekšzemes kopproduktu (IKP) stabilizēsies 140% līmenī 2014. gadā.

Tomēr spriedze tirgos joprojām pastāv, jo šonedēļ Vācijas parlamentam vēl jāapstiprina aizdevums Grieķijai. Turklāt Grieķijas valdībai ir jāpārvar milzīgā sabiedrības pretestība pret taupības pasākumu plāniem, kas paredz darbavietu samazināšanu valsts sektorā, algu samazināšanu valsts sektorā un pensiju samazināšanu. Vismazākās aizdomas par nepietiekamu politisku atbalstu Grieķijas valdībai šo taupības pasākumu īstenošanā var jebkurā brīdī atjaunot satraukumu tirgū. Grieķijas valdība balsos par taupības pasākumiem 6. un 7. maijā.

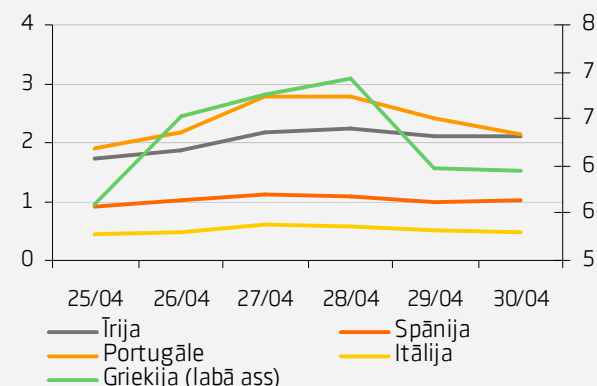
Tomēr ne visas ziņas pagājušā nedēļā bija saistītas ar Grieķiju. Pēc ikmēneša ASV centrālās bankas Atvērtā tirgus komitejas sēdes izdotā paziņojuma satura atkal bija noprotams, ka tirgus dalībnieki var uzskatīt, ka ASV centrālā banka nākamajos 4-6 mēnešos nepalielinās bāzes procentu likmes. Centrālās bankas pārstāvji arī kļuvis daudz optimistiskāki par ekonomikas atveseļošanas, salīdzinot ar iepriekšējās tikšanās laikā valdošo noskaņojumu. 2010. gada 1. ceturksnī ASV IKP palielinājies nedaudz mazāk nekā tika prognozēts (3,2% - sezonāli izlīdzināts gada rādītājs).

Japānas ekonomikas dati turpināja atbalstīt cerības par ekonomikas atveseļošanu, jo iedzīvotāju tēriņi pieauguši par 4,4%, salīdzinot ar to pašu laiku pagājušā gadā. Ražošanas sektorā ir pazīmes, kas liecina par pieaugumu, tāpat arī ražošanas PMI indekss pieaudzis līdz 53,1 punktam. Jo īpaši pamanāma ražošanas atgūšanās bijusi autobūves nozarē, ražošanas apjomiem pieaugot par 71%, salīdzinot ar to pašu laiku pagājušā gadā. Eirozonas dati nav izraisījuši īpašus pārsteigumus. Vācijā bezdarba līmenis krities līdz 7,8%, toties Spānijā bezdarbs pieaudzis līdz 20,1%.

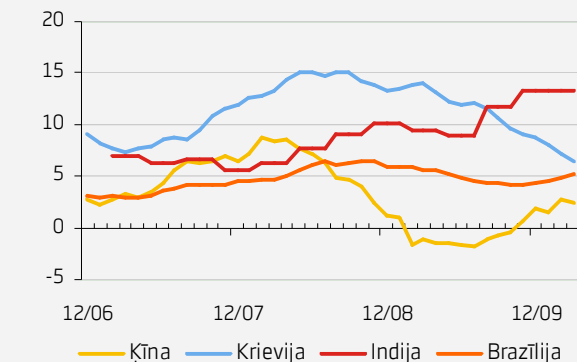
Krievijas Centrālā banka kopš 2009. gada aprīļa trīspadsmito reizi samazinājusi likmes, samazinot savu repo likmi līdz 8% no 8,25%. Tādējādi kopējais centrālās bankas likmes samazinājums sasniedzis 500 bāzes punktus. **Kaut arī inflācijai Krievijā joprojām ir samazināšanās tendence, salīdzinot ar citām nozīmīgajām attīstības valstīm (skatīt 2. attēlu), ļoti iespējams, ka patēriņa cenu palielināšanās Krievijā sāks kļūt atkal straujāka 2010. gada otrajā pusē.** Tādējādi ir iespējams, ka Krievijas centrālā banka ir pabeigusi ekonomikas stimulēšanas ciklu vai arī veiks tikai vēl vienu likmju samazinājumu. Zemākas bāzes likmes ir arī nedaudz veicinājušas kredīšanas pieaugumu - privātpersonām izsniegto kredītu apjoms pēc samazinājuma par 0,6% pagājušā mēnesī pieaudzis par 0,3%. Šobrīd Krievijas banku kapitalizācija ir samērā laba, un banku sektorā ir teicama likviditāte. Lielāka problēma ir zemo pieprasījums pēc aizdevumiem no uzņēmumu puses, jo uzņēmumu vadītāji joprojām ir ļoti piesardzīgi attiecībā uz pieprasījuma prognozēm.

Krievijas lielākais uzņēmums *Gazprom* paziņojis par astonkārtīgu peļņas pieaugumu 2009. gada ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Šis rezultāts ievērojami pārsniedz analītiķu prognozes. Galvenais iemesls lieliskajam peļņas pieaugumam bijis pārdošanas apjomu pieaugums visos ģeogrāfiskajos segmentos. Piemēram, eksporta uz Eiropu apjomi palielinājušies par 19%, salīdzinot ar to pašu laiku pagājušajā gadā.

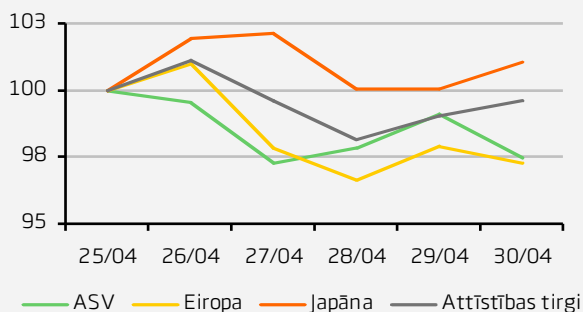
1. attēls. 10 gadu valdību obligāciju ienesīgums pagājušā nedēļā (%)

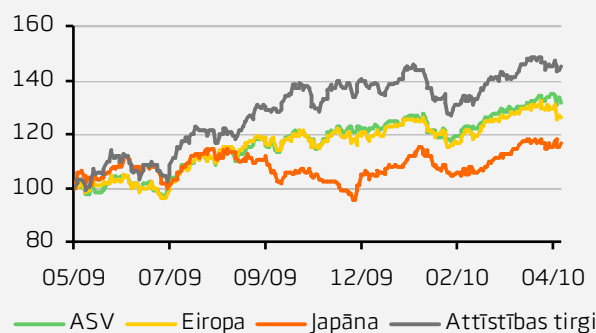
2. attēls. Nozīmīgāko attīstības valstu patēriņa cenu indeksi (salīdzinot ar iepriekšējo gadu)

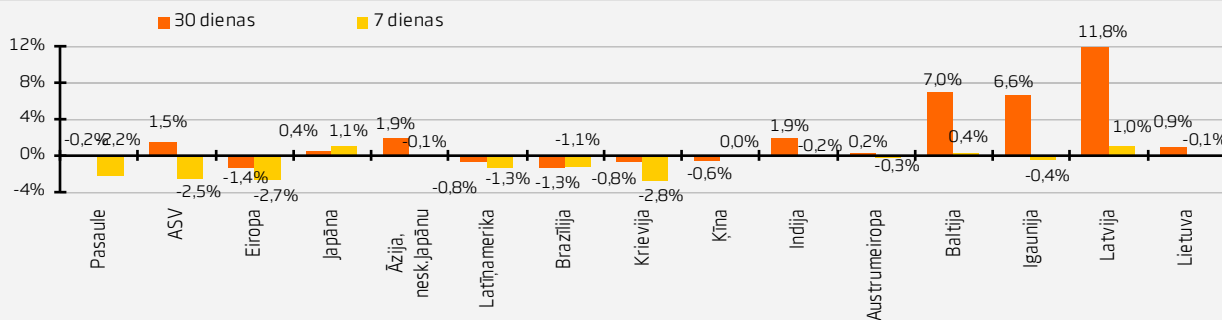
3. attēls. Akciju tirgi pagājušā nedēļā

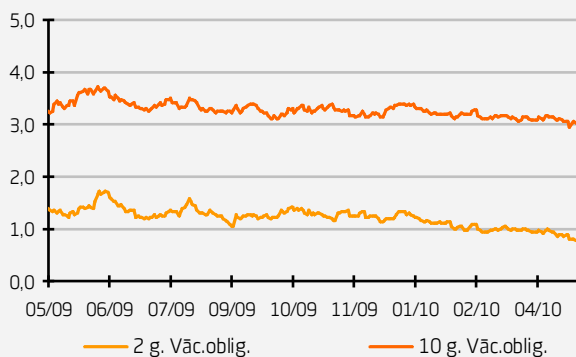
4. attēls. Akciju tirgi pagājušos 12 mēnešos

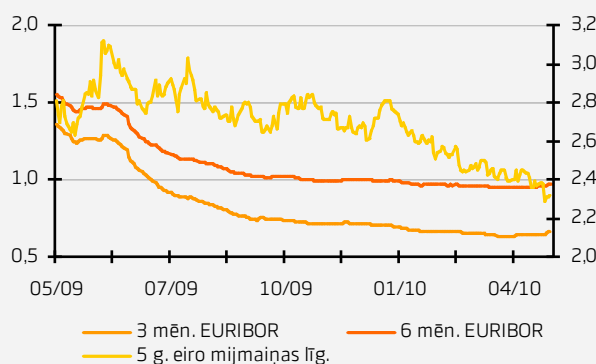
5. attēls. Akciju tirgu rezultāti

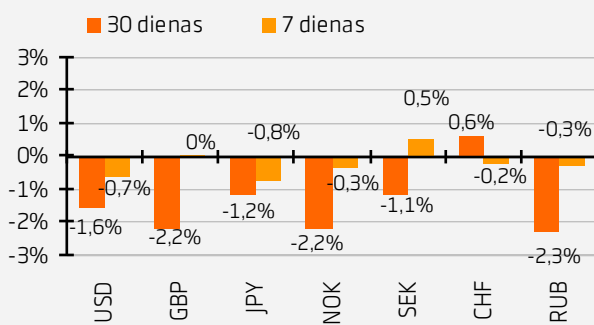
6. attēls. Vācijas valsts obligāciju ienesīgums

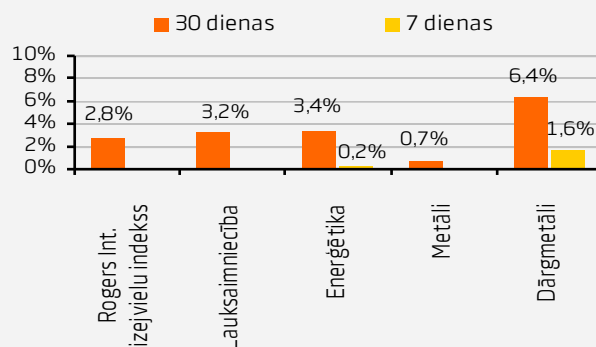
7. attēls. EURIBOR likmes pagājušos 12 mēnešos

8. attēls. EUR kurss pret noteiktām valūtām

9. attēls. Izejvielu indeksu rezultāti

Diagrammu avots: Bloomberg (ja nav norādīts cits)

Piezīme: visi ienesīgumi izteikti attiecīgo indeksu valūtās, ja nav norādīts citādi.

Atruna:

Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai filiāles kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteikti viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, ne dz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai.

JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGAS DARBĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSKUS.